

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 3. avgusta 1907.

Štev. 33.

Današnja številka obsega 6 strani ter ima pridejano prilogo Iv. Lamprechta iz Maribora.

Interpelacija

poslanca Grafenauerja in drugov na Nj. ekscelence ministra za domobranstvo v zadevi soudeležbe polkovne godbe c. in kr. pešpolka št. 17 pri vsenemških slavnostih.

„Dne 7. julija t. l. se je vršila v Spodnji Dravogradu na Koroškem petindvajsetletnica tamošnje šulferajnske podružnice in ž njo zvezana ustanovna slavnost nemškega „turnferajna“ za Spodnji Dravograd, torej slavnosti tako izrecno vsenemškega značaja, kakor jih je le malo. Saj je vendar dovolj znano, da nemški „šulferajn“ kakor tudi „turnferajni“, dasiravno se znajo nasproti oblastim zaviti v plašč „nepolitičnosti“, vendar zasledujejo strogo politične namene in sicer take, ki imajo s stvarjo Avstrije jako malo skupnega, kar tudi javno kažejo z demonstrativnim ponašanjem z vsenemško trobojnico, ki bi se v Avstriji ne smela trpeti, in petjem nemškodržavne bojne pesmi „Die Wacht am Rhein“. Da se zgoraj imenovani društvi zavzemate za iste ideje, ni treba posebej poudarjati, saj je bil trg Spodnji Dravograd, kolikor ga je nemškega in nemškutarskega, zaviti v „črnordeče-rumene“ barve, in „Wacht am Rhein“ se je glasila bolj ali manj rjuta tudi ob bregovih Drave. In v poveljevanje teh slavnosti so si naročili polkovno godbo c. in kr. pešpolka št. 17 iz Celovca, ki je tudi točno prišla in storila svojo „dolžnost“. Kakor poročajo nemški listi, se je sicer baje poskusilo, obvarovati polkovno godbo tega osramočenja, toda brez uspeha.

C. in kr. pešpolk št. 17 se dopolnjuje iz kronovine Kranjske in je najmanj v 95 odstot.

slovenske narodnosti. Lahko je torej umljivo, kak pohujšujoč vtis je torej morala napraviti udeležba polkovne godbe pri vsenemških slavnostih v prvi vrsti na polkovno moštvo, v drugi vrsti na slovensko prebivalstvo koroško, in šele na kranjsko prebivalstvo, izmed katerega se polk dopolnjuje, posebno še, če se pomisli, da je trška občina Spodnji Dravograd od zadnjih občinskih volitev sem v slovenskih rokah in ste se obe slavnosti priredili pravzaprav le iz kljubovanja proti slovenski večini. In pri takih vsenemških kljubovalnih prireditvah naj bi smela sodelovati polkovna godba c. in kr. polka, ko se je dogodilo že toliko slučajev in se še vedno dogaja, da se c. in kr. vojaštvu sploh prepoveduje udeležba pri takih slavnostih, nasprotno pa je polkovnim godbam vedno zabranjeno sodelovanje pri najnedolžnejših slovenskih prireditvah, neglede na prepoved sodelovanja pri Sokolskih slavnostih.

Sicer pa vladajo v zadnjem času prav posebne razmere pri c. in kr. pešpolku št. 17, katere so potrebne temeljite pojasnitve. Vedno in vedno več pritožb o okrutnem, nečloveškem ravnanju z moštvom prihaja v javnost, samomorji so postali nekaj tako vsakdanjega, da se je samomorilec celo odrekel vojaški pogreb, vedno lepše razmere, in končno se celo draži ljudstvo s takimi vzburljivimi pogreški, kakor je spredaj omenjeno.

Da zadostijo umljivemu ogorčenju slovenskega prebivalstva koroškega in kranjskega, stavijo podpisani Nj. ekscelenci sledeče vprašanje: „1. Ali so Vaši ekscelenci znana ta dejstva?

2. Ali hoče Vaša ekscelenca potrebno ukreniti, da se odpravijo zle razmere v c. in kr. pešpolku št. 17 in da se ne bodo v bodoče več dogajali taki slučajevi brezskrbnosti nasproti državi in slovenskemu narodu?“

Slede podpisi.

Grozne posledice „Štajerčevega“ hujskanja.

Navajeni smo sicer, da pišejo nasprotniški listi o nas in o našem narodu vedno le kakor o nečem manjvrednem, navajeni smo, da nas blatiijo in opravljajo pred svetom na vse mogoče načine, vendar pa to, kar nam hočejo napraviti v zadnjem času, presega že vse meje peklenko zlobnega zavijanja in nesramnih laži. Zadnji „Štajerc“ in ž njim vred njegov „bratski“ listi celovška „Bauernzeitung“, „Freie Stimmen“ in drugi enaki so priobčili neko vest, ki po svoji lažnjivosti res prekaša vse, kar se je dosedaj pri teh listih nesramnega izmislilo proti nam Slovence. Da bodo naši bralci, katerim niso prišle pred oči „štajerčeve“ laži, izpoznali, kako podlo zna lagati ta šnopsarska cunjja, priobčujemo omenjeni spis v celoti, ki se glasi takole:

„Klerikalci ubijajo! Prvaško - klerikalna vzgoja rodi vedno lepše plodove. Fanatični duhovniki hujskajo in hujskajo, ljudstvo postaja vedno bolj podivjano in žganje poviša še, kar je napravilo hujskanje! Kakšni naj bodo tudi učenci tistih duhovnikov na Koroškem, ki se vlačijo po lastni izpovedi po krčmah s pijano druhaljo, ki zlorablajo cerkev, vero, vse, katerim ni ničesar več sveto? „Udari pastirja in tvoja čreda bo razpršena,“ pravi sveto pismo. Kakoršni so „pastirji“ v duhovski obleki, takšne morajo postati „ovčice“... Iz Klobasnice na Koroškem prihaja vest, ki označi prav očitno podivjanost klerikalcev. 14. t. m. sta pila v tamošnjem „Narodnem Domu“ dva približno 60letna možakarja žganje. Ko sta se napila strupene kapljice, pričel se je prepir zaradi zadnjih volitev; kajti eden teh mož je bil hud klerikalec, drugi pa Seifritzov volilec. Posledica prepira je bil pretep; Grafenauerjev volilec je pri temu s palico tako dolgo po drugem

PODLISTEK.

Naša vas.

v.

Korakajoča dalje po potlakovani vaški ulici s premami in stranskimi stezami, smo zapustili za seboj sadnike, v katerih so se jabolane, hruške in slive kar pripogibale pod težo dozorevajočega sadu. Čudil sem se, da se tega sadja nihče ni dotaknil, dasiravno ga je bilo moči doseči z roko izza plota. Stari moj spremljevalec mi je pravil, da so tu škodljivci metali svoje dni palice na drevesa ter se ponoči prikradli na sadnike. Sedaj se dogaja čimdalje bolj poredkoma od onega časa, kar se otroci uče v vaških šolah vrtnarstva ter odgojujejo lastna drevesa in duhovnik, učitelj, stariši ter dobre knjige napajajo mlajše pokolenje prepričanje, da sadje v tujem vrtu je tuja last, ki more biti sveto spoštovana, isto tako, kakor je moči to reči o travi in livadi, o žitu na polju, zrnju in jedilu v shrambi ter denarju v tuji škrinji, da so si le tepci in tatje izmislili takšno odvezo, češ da ni velik greh, ako kdo krade drevesa iz gozda in sadje kot darove božje, kot plod zemeljske prirode, katere da Bog rasti za vse. Samo malopridneži ne razumejo, da vse na svetu je dar božji, kot plod zemeljske prirode, takisto jabolko kot okuha, žito, lan in celo srebro in zlato, ki se pridobiva iz zemlje, se očiščuje in prideluje za denar in druge predmete. Toda človek je lastnik zemlje in sadu, katerega ona rodi. On cepi divjake, presaja, ohranjuje mnogo let, on plača od te zemlje davek, prenaša težo (bremena) in dolžnosti, ki so navezana na sleherni košček te zemlje, torej tudi sleherni sad te

njegove zemlje, bodisi že drevo, ali jabolko, ali žito je istotako njegova sveta lastnina, kakor tudi oni denar, ki ga lastnik prejme za te plode. Torej oni, ki posekuje tuje drevo, lomi in poškoduje sadnike, doprinaša uprav takšne prestopke kakor oni, ki gre krast v tuj žep, jedilno shrambo ali blagajnico.

Prijetna vonjava cvetočih zelišč je duhtela iz vrta Andreja Valigore.

Ta ded šteje malone že sto let, reče Stibor, bil je svoje dni vojak, toda še je zdrav in krepak. Devet križev ga še ni moglo potlačiti, zakaj krepak mu je še korak, brije se še sam in si viha bele brke, govori z odločnim glasom kakor bi še načeloval vojaški četi. Nosi na sebi zmerom snažno, dasiravno revno obleko, in pod vratom si zapevja granatni jopič s sivo podvleko, ovčjo kučmo si pomiče na desno uho, v rokah pa ima paličico z medenim držajem, katero vsled navade drži zmerom tam, kot nekdanj sabljo na levi strani. Sredi višnjevega gaja je moči videti njegovo hišo. Gospodarstvo je bil že davno prepustil sinu ter prepustil sam sebi samo čebele in seje samo zelišča za svoje čebele. On uči vojaškega rokodelstva svoje vnuke, vzdržuje jih v redu in disciplini ter je sploh velik neprijatelj vsakoršne nesnage.

Valigora pravi, da se ima zahvaliti za svoje zdravje najpoprej božji ljubavi, potem pa načinu svojega življenja. On se namreč nikdar ni opijal, nikdar ni praznoval, hodil je po gospodarstvu, ljubil snago ter že davno nehal kaditi tobak. Ker pa ima takšen stari pravico in dolžnost slehernega pokarati, torej je že marsikateremu mlekozobnežu naštel jih z ono palico po nalašč za to odrejenem mestu.

„Še imaš mleko pod nosom,“ mu je dejal, „a že si naredil iz ust dimnik! Ne znaš si pridelati kruha, toda denar znaš trošiti za tobak! Bolje bi bilo, da ga oddaš materi, kateri gotovo primanjkuje marsikaj, ali ga žrtvuješ pogorelcem, katerih papirnaste svalčice mlekozobnežev spravi vsako leto toliko na beraško palico. Ponoči vidiš samo zarjo požarov in polovico teh nezgod zakrivijo nesrečni tobakarji. Ko bi jaz delal postave, naložil bi najpoprej kazen za bedaste stariše, ki ne zapirajo vžigalic ter dopuščajo smrkolinom po žepih nositi tobak in vžigalice sredi vasi, kjer je povsod vse polno drv in brolgov.“

Zares, na neki seji je govoril Valigora tako glasno zoper kadilce papirnatih svalčic, da so navzoči naložili kazen na one, ki se drznejo kaditi tobak med skednji.

Nekokrat je stari dosluženec, pripovedovavši prijateljem svoje doživljaje, povedal nekaj za sebe jako bolestnega.

„Ko sem bil še mlad ulan,“ je dejal Valigora ves ganjen, „sem nahajajoč se v neki mazuški vasi korakal s pipo preko s snopovjem zakidanega dvorišča, kar mi je veter odpihnil iz pipe iskro, iz katere je čez trenotek nastal požar. Izpostavlja je v nevarnost lastno življenje, sem se prizadeval potlačiti ogenj, toda zaman. Skednji vse vasi, pokriti s slamo, so stali v vrsti drug poleg drugega, napolnjeni s snopovi suhega žita. Čez trenotek je bila v ognju vsa vas in krik obupnih ljudi se je razlegal daleč na okrog. Dokaj rodbin ni imelo ne strehe niti premoženja, a v neki hiši, kjer so nespametni stariši zaprli drobne otroke v sobo ter šli delat na polje, je zgorelo celo dvoje otrok. Od onega časa sem bil prisegel, da pričnem vojno zoper strast kajenja tobaka, katero hočem nadaljevati do smrti

Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

starčku u d r i h a l, da je bil ta težko ranjen in je čez par dni umrl. Torej navadni uboj iz političnega sovraštva! Klerikalni gostilničar pa je gledal pretep, brez da bi skušal vse preprečiti, kar bi mu gotovo ne bilo težko. Ubiti Valentin Žergaj p. d. „Šuder“ je bil oče 4 odraslih otrok. Ubijalec Markus Lužnik je mali kočar in oče 5 nepreskrbljenih otrok. Tudi ta je bil enkrat naprednega mišljenja. Ali pri zadnjih volitvah se je pustil zapeljati po politikujočih farjih, češ da je „vera v nevarnosti“ in da bode „Grafenauer špeh pocenil“. Zdaj je postal ta možakar na stara leta ubijalec! V zaporu mu bode pač „špeh cenejši“, — ali kaj poročajo k temu otroci? Ves ta slučaj je podučljiv; kajti dokazuje nam, da se podivjanost med koroškimi črnuhi tudi pred ubojem in umorom ne vstraši! Zanimivo pa je tudi, da so delali klerikalci pri zgradbi „Narodnega doma“, kjer ima tudi prvaško „izobraževalno društvo“ svoj sedež, z rokami in nogami nato, da so dobili koncesijo, točiti žganje. Najprve podivja klerikalizem svoje pristaše z verskim hujskanjem, potem jih zastrupi z žganjem in končno napravi iz njih ubijalce ter morilce! Komu se še oči ne odprejo?“

Nemški listi pristavljajo svojim enako podlim in lažnjivim poročilom, da se je to zgodilo v gostilni, kjer ima „slovensko izobraževalno društvo“ svoja „izobraževalna“ zborovanja, in da se je v tej gostilni zgodilo že več takih dokazov „slovenske olike“.

Ali je mogoča še večja nesramnost, ali je mogoče še zlobnejše lagati?

Evo resnice:

V nedeljo, dne 14. julija, je prišel v „Narodni dom“ v Globasnici občeznani nemčurski hujskač Valentin Zirgoj (ne pa Žergoj). Zirgoj je bil od tistega časa, kar se je ustanovil v Malivasi „fajerber“, strasten nasprotnik Slovencev. Zabavljaj je povsod, kjer je le mogel proti Slovincem, duhovščini, in njegova lastna žena je izjavila, da je bil od ustanovitve „fajerbera“ popolnoma izprijen. Pri „fajberskih knajpah“ se je navadil piti, zabavljati čez Slovenstvo in vero, le z največjo težavo ga je mogla žena spraviti ob največjih praznikih v cerkev. Odkar pa je začel zahajati „Štajerc“ v njegovo hišo, je postal še hujski, Slovencev ni mogel žive videti in krščanstva ni bilo več na njem niti trohice. Pri pomnimo naj, da je Zirgoj (pravilno Cirgoj) le z največjo silo lomil nemščino. V nedeljo, dne 14. julija, je najprej nahlulil v „Narodnem domu“ dva tujca, ki sta prišla s hribov, češ, „ali sta planinske cvetlice nabrala za — Grafenauerjevo kozo“. Ker sta se mu ta dva umaknila, začel je pozneje ravnotako Marka Lužnika naganjati z „Grafenauerjevo kozo“ in ga dražiti s kozjim meketanjem. Ker le ni odnehal in naravnost pozivljaj Lužnika, da naj ga udari, je prišlo končno z unaj go-

stilne, na prostem, do pretepa. Zirgoj se je drugi dan norčeval, da ga je Grafenauerjeva koza brcnila in seniniti zmenil za udarce pod očesom. Ker se pa ni varoval, je nato obolel in umrl. Orožništvo je preiskovalo celo stvar. Orožnik je bil pri Zirgoju in ta je izrecno izjavil, da je sam kriv pretepa, da je pretep sam izzval, da nikakor noče tožiti Lužnika in da tudi pričati ne mara iti k sodišču, ako bi se stvar naznanila. Obžaloval je celo stvar in želel, da mu Lužnik odpusti žalitve!

Marka Lužnik ni bil nikdar pristaš slovenske stranke, volil je, kolikor se ve, vedno nasprotno. „Štajerc“ trdi, da je pri zadnjih volitvah, „zapeljan po politikujočih farjih“ volil s Slovenci. Odkod neki to ve „Štajerc“? Globasničani slovenske in nasprotne stranke tega dosedaj niso vedeli! In to naj bi bil potem uboj iz političnega sovraštva!

Laž je, da bi bil gostilničar „gledal pretep, ne da bi ga bil skušal preprečiti.“ Saj pretep se je vršil z unaj gostilne, in naše mnenje je pač, da ni gostilničarjeva dolžnost, tekati po vasi za šnopsarskimi „Štajerc“ pristaši in svoje življenje izpostavljati njihovi podivjanosti. Gostilničar je smel biti hvaležen, da se ju je iznebil iz svojih prostorov.

Laž je, da bi bili „klerikalci“ pri zgradbi „Narodnega doma“ delali z rokami in nogami za pridobitev koncesije žganjetoča, kajti Posojilnica je kupila hišo s prej obstoječo popolno gostilniško koncesijo, torej tudi žganjetočem.

V dopolnilo teh dokazov o nesramni lažnjivosti „Štajerca“ in njegovih „bratskih“ listov, naj še navedemo izjavo znanega vodje globasniških „nemcev“, Gustlna Paara, da je ves „Štajerc“ dopis neresničen, da v dopisu napadeni Slovenci, posebno pa duhovniki, nimajo s celozadevo pravčisto nič opraviti!

Splošno se sodi, da dopis ni bil pisan v Globasnici, temveč v Dobrlivasi, kjer sta ga najbrž izkuhala znani nemčurski hujskač Kuhar iz Malevasi in pa prosluli dr. Grassl, ki najbrž tudi pri umrem Zirgoju „ni našel — duše“.

Tak je torej resnica o „klerikalnih ubijalcih“, fanatičnih hujskaških duhovnikih, „podivjanosti med koroškimi črnuhi“ itd.

Slovensko ljudstvo, ako iz tega ne razvidiš vse zločinske propalosti ljudi, ki izdajajo in pišejo take laži, kakor jih je nagromadil „Štajerc“ že samo v tem dopisu, potem pač ne moreš govoriti o svoji razsodnosti. Vsedel se je lump k mizi ter izlil vso svojo črno, sovraštvo do tebe prekipevajočo dušo v ta dopis, da bi s svojimi nesramnimi lažmi označil tebe, pošteno slovensko ljudstvo kot narod ubijalcev, morilcev, zlo-

čincev, da bi osramotil pred svetom tebe in tvoje voditelje kot izvržke človeštva! Kdor ima le še količkaj poštenosti v sebi, se mora z gnusom obrniti proč od takih ljudi, ki v polni zavesti svojih nesramnih laži iz same hudobije in zlobe pljuvajo na tak očividni način resnici v obraz. Ne moremo si misliti poštenega človeka, da bi še vzel v roko tako gnusobo, kakor je tujska „giftna krota“, katera ima gotovo, kakor se je sedaj vsak lahko prepričal, na duši smrt svojega zvestega pristaša. Kdo drug je pripravil Zvigorja do takega sovraštva nasproti svojemu lastnemu rodu in jeziku, kdo drug mu je izruval iz srca krščanstvo, kdo druga je zavedel v pijančevanje, kakor edino le „Štajerc“ ter njegovi pristaši in razširjevalci, da je bil najhujsi med najhujsimi! In komu se ima zahvaliti Lužnik, vedni pristaš „Štajerc“, za kazni, ki ga bo zadela, ako ne hujskaškemu vplivu „Štajercem“? Šest nepreskrbljenih otrok ima Lužnik, šest ubogih sirot bo celo svoje življenje moralo nositi na sebi znak — ubijalčevih otrok, in vse to je zakrivil prokleti „Štajerc“ s svojim strupom!

Slovenci, ako vam je mar poštenosti, iztrebite to gnusobo izmed sebe! Proč s „Štajercem“, proč odtistih, ki garazširjajo in trosijo med vami, izogibajte se hiš, v katerih gavam vsiljujejo, odločno ga zavrinite, ako vam ga pošljejo! Obranili bodeš tem sebe in svoje potomce vseh strašnih posledic, ki se tako žalostno kažejo tamkaj, kjer je že začel delovati njegov strup!

Proč s „Štajercem“!

Koroške novice.

Interpelacija zaradi razmer v Ukvah je vložil poslanec g. Fr. Grafenauer v torkovi seji državnega zbora. Interpelacija je zelo obširna, da je ne moremo priobčiti v celoti. Sicer so pa stvari, o katerih govori interpelacija, večinoma znane že iz dopisov v „Miru“.

Cesar v Celovcu. Kar čudno je že gledati kako hite pri nas s pripravami za cesarjev prihod. Vsa vladna poslopja so že prenovili, vsaj na zunaj, na kolodvoru delajo z mrzlično hitrostjo, in po kolodvorski cesti že stoje visoki drogi za zastave. Dosedaj postavljeni drogi so pobarvani ali v cesarskih ali pa v deželnih barvah; frankfurtarskih barv ni videti. Čudno se nam le zdi, da tudi najgršega erarskega poslopja v Celovcu, takoimenovane jezuitske vojašnice ne pobarvajo, saj je pač to poslopje, kakoršno je sedaj, naravnost škandalozno grdo po svoji vnanjosti. Ali kaj se hoče, vojašnica ni ob kolodvorski cesti, po kateri se bo vozil cesar, in zato je tudi prav, ako ostane poslopje v svoji grdobi. Kakor je

ter sleherno leto premolim ob obletnici nesreče vso noč v cerkvi.“

Osivel vojak se kreta vse leto okrog svojih čebel, jih neguje, kakor mati svoje otroke, zna vse njihove šege, njihove tajnosti, zlasti strasti in potrebe, ve, kaj jim pomaga in kaj škoduje njih zdravju, kako je treba združevati roje, da postanejo krepki, kako nastanjati matice in kako hraniti z nabrano strdjo druge in tretje roje (trojčke). Nekdanje njih panje je zamenjal z onimi z okvirji, od čegar ima dokaj več dobička in vse to kaj strastno uči tudi vaško mladino. Denar, ki ga pridobi za strd in vosek, pa vlaga v hranilnico, da tako pripravi doto svoji vnukinji Marici. Radi tega pa ima tudi Marica svojega deda zelo rada ter mu vstreza v vsem. Radi tega ima zanj tudi zmerom pripravljen zajutrek mleko ali pogreto pivo, snažno postelj, slamnico, napolnjeno s svežim senom, pomeđeno sobico, vodo studenčnico v vrču, a v cvetličnih loncih rožmarin in „geraude“, da cvetke razveseljujejo sobico in osvežujejo ozračje.

Sin Andreja, Lovro, je podedoval po očetu vojaško kri in pri tem tudi njegovo dobro srce. Enkrat sem bil priča, — je pravil Stibor — kako je tukaj v naši vasi nek malopriden sin ošteval osivelega očeta, češ, da njegovo delo ni vredno kosa kruha, da torej sme iti po vaseh in si prositi potrebnega za preživljenje, kakor se to godi dandanes navadno splošno. Lovro, to slišati, skoči s klopi nalik streli in poskočivši k malopridnežu, mu zavrešči pred nos:

„Ali si mar ti oral in kosil od časa, ko si zapustil zibeljko? Ali mar ni delal zate, te hranil, oblačil in nosil okrog zdravnika toliko let, da je vzgojil skopuha, ki staremu na starost ne privošči koščeka kruha in prostora pod pečjo.“ Kri je zakipela v Lovretovih žilah, lasje so

mu stali nalik ščetini pokoncu na glavi, ogenj mu je zagorel v očesu in roka se mu stisnila v pest, toda mi smo se vstopili med nju in oni malopridnež se je okoristil s tem ter čez trenutek zbežal iz sobe.

VI.

Hiše tu niso stale tesno druga poleg druge, toda bile so pregrajene z vrtovi za zelenjavo ter celo s kosovi polja; vaščanje so namreč opustili nekdanje „tripolovo“ gospodarstvo se jeli urejevati „kolonijalno“.

V tej hiši, mimo katere greva sedaj, je govoril Stibor, stanuje vdova Lužnikova s svojimi tremi sinovi. Njen mož je umrl v mladih letih ter je zapustil štiri sinove in dve hčerki. Na smrtni postelji, držeč mrtvaško svečo v roki, je še nsročal, naj velike kmetije ne razdele med seboj, naj se eden izmed treh nauči rokodelstva ter le zgolj Jernej ostane na polju. Temu namreč je bil v šali napovedal, da bo iz njega dober gospodar, ker se je bil rodil na dan sv. Jerneja ter še takrat, ko je bil še majhen fant, ljubil grah nad vse drugo.

Zares, tako se je tudi zgodilo. Protazij se je bil izučil za jermenarja, hromi in slabotni Boleslav za črevljarja, Meček je zidar, a Jernej kmetovalec. Zidar se je nastanil v mestu, kjer se mu godi dobro, ker je delaven, trezen človek, ki ne praznuje po ponedeljkih, živi previdno ter prihranjene goldinarčke vlaga za starost v hranilnico. Protazij in Boleslav, pridobivši si pri ljudeh izkušnje v svojem rokodelstvu, sta se vrnila v svojo vas ter se tu ukvarjala z rokodelstvom. Jermenar se je bil prepričal, da mu na deželi zamore koristiti tudi kožuharstvo, ali belokožstvo, torej je šel za celo leto delat k strojarju. Kože so namreč pri nas poceni, toda kadar pojdejo

skozi roke kupcev in strojarjev, pa ti je skoro nemogoče kupiti si jermena in radi tega imajo naši kmetje tako malo dobre uprege ter hodijo tako pogostoma bos. Protazij torej ne šiva zgolj komatov in jih vozi v trge na semenj, marveč tudi kupuje kože ter jih strojari za usnje in za kožuhe. Torej so tudi kožuhi postali v poslednjem času jako poceni, kar je za revne, delavne ljudi prava dobrota.

Boleslava spoštujejo vsi, ker dela moškim, ženskam in otrokom priročna obuvala. Za delavne ljudi dela on coklje z lesenimi podplati, katere prodaja za nizko ceno, za zimo pa tople šlebedre in počne. Ta črevljar je sicer sam telesno hrom, toda dušo ima močno, pa tudi zgovornosti in razsodnosti se mu ne manjka. Potreajoč kmetico, pravi večkrat, da so odlični črevljarji živili pri ljudeh dostikrat splošno spoštovanje. On je čital v stari knjigi, kako je v mazoveški deželi vladal knez Boleslav, posebni varuh in dobrotnik zakrvečimskih črevljarjev. Tudi trije kralji so dali varšavskim črevljarjem, odlikujočim se z versko vnemo posebnih privilegijev (predpravil). Med drugimi običaji so imeli ti črevljarji tudi tega, da ko je mlada mojstrova žena dospela prvokrat v prodajalnico, da je tega dne pogostila vse one, ki so prišli kupovat, z medom in z okusnim kolačem.

Stara Lužnikova stanuje pri svojih sinovih, ljubeča tri sinove kakor svoje lastne hčerke. Za stanovanje ima odločno posebno sobico, da lažje svobodno vživa sveti mir, ki se toliko prilaga starim kostem. Poštene sinahe niso dovolile, da bi si sama kuhala, temveč rade postrežejo svoji svekrvi s tem, kar ima najrajše, kar je za njo najzdravejše, kakor bi bile njene lastne hčerke.

Dalje prihodnjič.

nost, potruditi se za službo na domačih tleh, kajti ti imajo le redkokdaj priložnost dobiti v roke „Slovenca“, da bi izvedeli za razpis, med tem ko bere naš list „Mir“ vsakdo. (Obžalujemo tako ravnanje kompetentnih faktorjev! Op. ur.) S tem nočemo reči, da bi ne privoščili zgoraj navedene službe kakemu Kranjcu ali Stajercu; mislimo pa, da bi se enkrat poskusilo s kakim domačinom z ozirom na to, da so službovali po preteku dveh let že trije organisti pri nas, ki so bili izven Koroške. Ni naša stvar presojati, kako so opravljali svojo službo, vendar moramo resnici na ljubo reči, da imamo prav dobro cerkveno petje. Ne da bi hoteli bivšemu organistu g. Kavčiču kako zaslugo za povzdigo cerkvenega petja odreči, moramo posebno pohvaliti sedanjega organista; če bode nas zapustil, ostal nam bode vedno v spominu njegov trud, s katerim je sestavil moški in mešani zbor, katera s svojim ubranim petjem povzdigujeta praznovanje božje službe. Radi tega prav toplo priporočamo gosp. organista Dragotina Fuksa, ko se bo potrudil za kako slično službo. — Ko smo že omenili božjo službo, pridejo nam v spomin časi bivših naših č. gg. dekanov; če so šli po opravkih na kako nedeljo ali praznik na sv. Višarje, je pa prišel kak gospod odtod v Žabnice, tako da nismo ostali brez božje službe. Letos pa je ista pri f a r n i cerkvi na praznika presv. Trojice in sv. apostolov Petra in Pavla izostala; pridejo zopet dnevi velikih shodov na sv. Višarjah, in tedaj ostanemo bržkone zopet brez službe božje. Značiti bi se, kakor v prejšnjih letih, vendar potrudil ta ali drugi gospod s sv. Višarj k farni cerkvi v Žabnice.

Blače. (N a g l a s m r t.) Tukaj je umrla v nedeljo zjutraj od kapi zadeta 30 letna M. Čemerjak. Vstala je in je šla iz hiše. Ker se dolgo ni vrnila, so šli gledat za njo in so jo našli zunaj mrtvo. Ves prejšnji dan je še žela.

Marija na Zili. V torek, dne 23. julija, je udarila strela v neko bajto deset minut od cerkve, in je pogorel skedenj in koča. Istega dne je zadela strela neko ženo na Peravi ob Beljaku pri delu na polju in jo je omamila.

St. Vid v Podjurski dolini. (V č e m o b s t o j i k u l t u r a p o s i l i N e m c e v ?) Na to hočem odgovoriti z dogodkom zadnje sobote. Ta dan zvečer so bili zbrani pri Biltežniku kolovodje tukajšnjega nemčurstva, učitelj, poštni ekspeditor s svojo bando, obstoječo iz tatov, ki so komaj zagledali spet zlato prostost, razgrajalcev in več takih samo od kolovodij zapeljanih fantov. Za pivo in žganje sta posebno skrbela učitelj in ekspeditor, ravno tako za hujskanje, da imata v fantih pripravno orodje za njune nesramne nakane. Ko so bilo zadosti nahujskani in polni žganja, so se spravili nad župnišče, kjer so vpili kleli in hajlali do jutranje zarje, ne kot ljudje, ampak kot divje zveri v zverinjaku, pa samo zato, ker se naš g. župnik predrzne njihovemu početju nasprotovati in za resni blagor občanov skrbeti. Za ponočni škandal je seveda izvedelo okrajno glavarstvo, ki je poslalo v ponedeljek orožnika, naj preiskuje in poizveduje za provzročitelji. Toda ta orožnik je bil tako nepristranski, da si je izbral največjega hujškača in provzročevalca tega nemira, ekspeditorja, kot spremljevalca in pričó. Vsak človek bi pač pričakoval vsaj od orožnikov nepristranosti pa že tukaj je ne najdeš več. Orožniku je moralo biti znano, da je bil ekspeditor med razgrajalci, ker je okrajnemu glavarstvu bilo to znano.

Na naslov c. kr poštnega ravnateljstva v Gradcu. V Št. Vidu v Podjurski dolini je nastavljen kot poštni ekspeditor g. Grobnič, ki v občno n e z a d o v o l j n o s t izvršuje svojo službo. Kdaj se uradne ure pričenjajo, sploh ne ve in zakaj ne ve, je povedal gostilničar sam, češ: „Po noči šunta, heca in lumpa, zjutraj pa spi, namesto da bi uradoval.“ In kako postopa v uradu, presega že vse meje. Nekoč pride fant na pošto po svoj časnik, pa ekspeditor ga nahruli: „Ali te ni sram, tako mlad fant, pa take le časnike bereš!“ Vpraša se, kaj ga briga posebno v uradu, kaj ta in oni čita. Da zadržuje sebi ne ljube časnike, je v obče znano. Pa še ni dovolj. Po večerih pa podpihuje in neti prepri in sovraštvo med ljudmi, posebno ga veseli, če more fante k popivanju in razgrajanju zapeljivati. Z ozirom na to, kar se lahko vsak dan dokaže, odločno zahtevamo, da se odpravijo nezdrave razmere in da uradnik uraduje po uradnih določilih.

Iz Podjurske doline. Velecenjeni gospod urednik! Prosim objavite te vrstice! Ker je našim liberalcem bila letošnja vigred vedno koza na jeziku, hočem danes vzeti škarje, da jo bom malo postrigel, saj človek zdaj v najhujši vročini itak ne more v senci počivati, ker ga muhe nadlegujejo. — Ko se začne začetkom poletja vse bolj živahno

gibati, si marsikdo išče pomočnice. Potem začne g. župnik zdaj tega, zdaj onega „metati“ s prižnice. Navada je pri nas, pa ne vem, ali tudi po celem Koroškem, da gredo fantje s „camarjem“ in z vozom na nevestin dom po nekaj najpotebnejše hišne oprave in sploh, kar dobijo (po domače rečeno „skrinjo vozit“). Camar pri taki priložnosti mora pa biti kak hudomušnež. Pa res, bil je prav smešen človek, ki ga tudi kje drugje radi poslušajo, a vzlic temu se mu je slabo go-dilo. Ko so imeli že vse naloženo, pride na misel camarjevemu namestniku, da še krave ni. Leti v hlev, a naletel je na dve kozi. No, si je mislil: tudi prav, a vzel bom največjo. Vzame pas in ga zadrigne kozi okoli vratu in jo misli odgnati. Koza je še šla iz hleva, a ko mož misli zapreti stopi koza na zadnje noge in puh . . . pokazala je, kaj koza zna. Trknila je camarja v prsi, da je odletel daleč — v gnojnico. Dragi bralci, zdaj vidite, kaj je koza. Akoravno je majhna in kocinasta, je tembolj pogumna, da se še takemu tatu ne da odgnati. Torej varujte se koz!

Iz Podjurske doline. Pred kratkim se peljem iz Št. Vida, kjer sem imel opravke, proti Biltežnikovi gostilni, kjer sem se hotel malo ustavititi. Kar naenkrat se vsuje razdivjana druhal iz gostilne, me začne obsipavati s hajli in psovkami. Uverjen, da je boljše žejen biti, kot med takimi sedeti, grem naprej. Poročam to, da se drugim ne zgodi kaj sličnega, ampak se vsak varuje te gostilne, kjer so samo „Štajerčijanci“ dobro došli.

Vabilo. V nedeljo popoldne vse, kar leze in gre, na shod in freibir k Biltežniku. Pridejo Seifrizovi hlapci, ki se sprejmejo veličastno kot zadnjič s streljanjem — seveda streljalo se bo cel dan brez dovoljenja. (!)

Žitaravas. Gospod Jurij Šenk p. d. M a k e k, posestnik na Jezerskem, je poslal našemu izobraževalnemu društvu „Trta“ lep dar, za kar mu bodi na tem mestu izrečena naša najiskrenejša zahvala. Posebno pa nas veseli, da je našlo naše društvo tudi med rodoljubnimi Jezerjani svoje podpornike. Živelci nasledniki!

B l a g a j n i š t v o.

Od obrežja reke Bele. Kar ni znano vsem čitateljem „Mira“, to občutijo tembolj mejači reke Bele, kako škodo dela imenovana reka ob vsakem deževnem času, tako da se je že pred nekaj leti začelo misliti tudi na reguliranje gornjega dela, kakor se je to napravilo ob spodnjem delu občine Rikarjvas in Galicija. V svrhu tega se je poslala pred nekaj leti prošnja g. deželnemu poslancu za ta okraj P l e š i v č n i k u, da si stvar ogleda in o tem poroča v deželnem zboru. Gledat je prišel in spoznal potrebo regulacije, ali da bi kje kaj govoril o tem ta vitez molččnosti, tega pa nismo izvedeli. Zato se je poslala lansko leto druga prošnja po občini Žitaravas in sicer na deželno vladu, da se v tem oziru nekaj ukrene. ker škoda, ki jo voda napravlja, je ogromna. Uspeh je bil ta, da je prišel g. okrajni glavar mejače vprašati, ali res želijo regulacijo, ali ne, in pod kakimi pogoji. Izmed 60tih posestnikov, ki se bili tedaj zbrani na posvetovanju pri Miklavcu, nasprotoval je le eden, vsi drugi pa so bili za regulacijo. In zdaj, ko bo že zopet eno leto preteklo, še ni nobenega glasu od nikoder, in prizadeti posestniki imajo upanje le še do g. deželnega poslance G r a f e n a u e r j a, ki če-ravno ni voljen za naš okraj, da bi on prevzel celo zadevo, da bi prišel enkrat k nam se o celi stvari natančno informirati in potem pripravil to na merodajna mesta. Ako bomo kar čakali, da se naši nemčurčki naspijo, potem ne bomo potrebovali nobene pomoči več, ker naša polja, travniki in deloma tudi poslopja bodo rajžala že proti Mariboru.

J o ž e.

Sinčavas. (V e l i k a n s k a n e s r e č a) se je zgodila pri nas prošli teden: pri fikfikovi lokomotivi se je pokvaril neki „šravf“, vsled česar ni lokomotiva več mogla voziti. Ves promet na celi progi tja doli do Železne Kaple je bil ustavljen do nedelje. Pripovedovalo se je, kar pa najbrž ne bo res, da se je ponudilo par sinških otrok, da nalove nekaj polžev, ki bi vlekli vlak v Železno Kaplo in nazaj namesto obolele „mašine“, pa baje niso hoteli sprejeti tega predloga. Sedaj je cela stvar zopet v redu, le da „mašina“ še nekoliko pokašljuje, kar pa ni preveč nevarno, ker sta ji dr. Grassl v Dobrlivasi in dr. Krassnigg v Železni Kapli zapisala poseben čaj zoper ta kašel, ki gotovo pomaga.

Dobrlivas. Tukajšnjemu sodišču prideljeni sodni kancelist Franc Marinko je bil imenovan za oficijala in je premeščen na Laško na Štajerskem.

Globasnica. (Gustl ne mara — gšefta.) Skoraj bi rekel, gospod urednik, da mi ne bodete hoteli verjeti, češ da se lažem, ali bogme da je

res, čeravno je to nekoliko čudno slišati. Bilo pa je takole: Dne 9. julija sta prišla v Globasnico dva potujoča dijaka, ki sta si hotela nekoliko ogledati svet. Bila sta iz nemškega rajha, iz Berlin a. Imela sta natančne podatke seveda nemške, kam naj se obrneta, ko prideta v ta ali oni kraj na Koroškem. Seveda so v tem navodilu priporočane samo n e m š k e g o s t i l n e i t d., in zato sta seveda stopila k — Gustelnu, misleč, da jima bo „priporočeni“ Gustl s prav posebnim ozirom še nato, ker sta Nemca iz rajha, prav dobro postregel z jedjo, pijačo in posteljo, seveda za pošten denar. Ali zmotila sta se: Gustl ni maral „gšefta“. Mislil si je namreč, da ne bo bogvekaj zaslužiti pri potujočih dijakih, in odslovil ju je, češ da je vse zasedeno. Ravno-tako se jima je zgodilo pri Pacherju. Kaj sta hotela: šla sta v s l o v e n s k o g o s t i l n o — bilo je že zvečer — in tam so jima prav dobro postregli. Zelo sta se pritoževala o Gustlnovi odurnosti in zagotavljala, da bodeta povsod, kamor prideta, povedala, kako sprejema „vsenemški“ Gustl Paar nemške tujce, oziroma kako jih odganja iz svoje gostilne, ako že oddaleč ne kažejo da imajo žepe polne denarja. Gustl je topot naredil res slab — gšeft. I seveda, mož je bil najbrž preveč zaverovan v svojo „giftno kroto,“ in to mu je odneslo goste iz rajha. Kakor smo izvedeli, je Gustlček, ko je izvedel, kaj se mu je pripetilo, same jeze skoraj znorel, in morali so mu mrzle obkladke devati na glavo, da mu je malo odleglo, in obroče na trebuh, da ga ni razneslo. Tako vidiš, Gustl, se godi ljudem, ki ne marajo — kšefta!

Šmihel nad Pliberkom. (N o v o m a š o) bo pel dne 4. avgusta t. l. č. g. Gregor Rožman, bogoslovec III. leta, domačin p. d. Pon-gracov v Dolinčičah. Ta gospod je peti novomašnik iz šmihelske fare tekom kratkih let semkaj. Takih župnij je pač malo. Govornik na novi maši bo č. g. dr. Arnejc iz Zrelca.

Šmihel nad Pliberkom. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Šmihel in okolico je imela svoj letni občni zbor v prostorih Šercarjeve gostilne dne 28. julija t. l. Kot govorniki so došli gosp. kanonik Dobrovč iz Velikovca in urednik „Mira“, g. Ekar. Prirščna hvala obema za poučljiva govora. Izvolil se je večinoma stari odbor razun g. Franc Čika in p. d. Ozimca v Dvoru, ki sta nova odbornika. Udnine se je nabralo 45 K 87 v., katera svota se je odposlala glavnemu vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljano. Več družbenikov letnikov na občni zbor žal ni došlo, za kar se pa prosijo, da svojo letnino po 2 K takoj plačajo pri zapisnikarju in obenem blagajničarju v Šmihelu.

Prevalje. Našemu županu P r i s t o v u so postala tla že prevročna in prepričan je, da propade pri prihodnjih občinskih volitvah. Da se tej sramoti odtegne, noče več sprejeti — tako se je sam izrazil — kakega občinskega „mandata“.

Vernberk. Slučajno mi je prišlo v roke uradno pismo, katero je poslal župnijski urad v Št. Juriju na Vel. Strmcu „občinskemu uradu Wernberg“ p. Podravlje. Pismo je dospelo srečno na določeni kraj, tam pa ni našlo milosti v očeh očka župana, ki je na zavitku napisal: „Porto und unbekannt MOrasch,“ ter pismo poslal brez določbe, zakaj se ne sprejme in kam se naj pošlje, zopet nazaj na pošto. Ker je ta pripomba tako strašno modra, zato je nisem mogel prav razumeti. Trudil sem se, da bi pravo zadel, pa čim bolj sem mislil, bolj mi je bil temen globoki pomen modrih besedi. Najprvo sem si mislil, da je g. župan odklonil sprejeti pismo in napisal, da mu je neznan, kje je občinski urad, ker bi moral plačati poštnine 10 (reci deset) vinarjev, ker kakor znano ne občujejo občinski uradi z občinami poštnine prosto, ampak mora prejemnik plačati navadno poštnino. Če je temu tako, potem mora vladati v občinski blagajni strašna tema. Morda pa je hotel g. M. Orasch javno naznaniti, da je tujec pri občinskem uradu, kakor je bil nekdanj tujec v državnem zboru ter zato noče plačati niti 10 vinarjev za občinski urad. Vsekako pa pomilujemo občino, v kateri župan Slovenec sovraži svoj materni jezik.

Društveno gibanje.

Prevalje. Naše slov. kat. delavsko društvo priredi v nedeljo dne 11. avgusta popoldne ob treh v gostilni pri Šteklju svojo letno veselico. Spored: 1. Kratek govor. 2. Igra: „Nemški ne znajo“. 3. Šaloigra: „Trije tički“. 4. Šaljiva tombola in petje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je razposlala zglasnice in glasovnice z

torej videti, se hoče tudi v našem blaženem Celovcu delati tako, kakor je baje delal Potemkin svoje znane „vasi“. Radovedni smo tudi, kako bo res z zastavami. Po nemškem časopisju se je, izprožen po naši tozadevni vesti, že bil hud boj za in proti frankfurtaricam. Najbrž se bo pač stvar uredila tako, da tamkaj koder bo cesar hodil, ne bo videti vsenemških zastav, temveč bodo visele le po bolj skritih ulicah. Sicer pa bi bilo, kar posebej povdarjamo, enkrat že skrajni čas, da se pokažejo ob cesarjevem prihodu tudi celovski Slovenci. Kdo nam more kaj, ako izvesimo poleg cesarskih barv tudi svojo narodno trobojnico. Pozivljamo torej lastnike slovenskih hiš, da izvesijo za časa cesarjevega bivanja v Celovcu tudi slovenske trobojnice!

Javno vprašanje obratnemu ravnateljstvu c. kr. državnih železnic v Beljaku. Po zatrjevanju nekaterih sprevodnikov karavanške železnice je izklicevanje postaj v nemškem in slovenskem jeziku zapovedano na vseh onih postajah, ki imajo dvojezične napise, ali vendar se postajna imena na Koroškem dosledno izklicujejo edino le nemško. Vprašamo torej slavno obratno ravnateljstvo v Beljaku, kaj je s to stvarjo ter obenem najodločneje zahtevamo, da bodo sprevodniki izklicovali tudi na Koroškem imena postaj v slovenskem jeziku povsod, kjer teče železnica po slovenskem svetu.

Jugoslovenska korespondenca. (Südslavische Korrespondenz.) Podpisani se je namenil izdajati interese avstrijskih južnih Slovanov zastopajočo korespondenco, namenjeno v prvi vrsti uredništvom čeških, poljskih, rutenskih in nemških časopisov, dalje v svrhu informacije političnim pisateljem, poročevalcem in politikom po poklicu. Oba državnozborna kluba južnih Slovanov — imenom enega ljubljanskega poslanec Ivan Hribar, imenom drugega predsednik Dr. Ivan Šušteršič — sta mi obljubila, podpirati me v tej nameri po vseh svojih močeh. Korespondenca, ki izhaja vsak dan po enkrat, v potrebi tudi večkrat, prinaša informacijske članke o položaju in poročila o političnih dogodkih s te ali one strani, ako so le ta poročila stvarna in morejo v katerem koli oziru služiti namenu informacije. Vsakemu poročilu bo pristavljen vir, bodisi oseba, bodisi stranka, od katere izhaja. Ker so mojo namero slovenski, hrvaški in srbski državni poslanci pozdravili tako prijazno, si dovoljujem naprositi tudi javnost v domovini, da bi me blagohotno podpirala pri izdaji te korespondence, ki je po lastni izjavi gg. poslancev nujno potrebna. V prvi vrsti se gre za točna, kratka in zanesljiva poročila o dogodkih, ki morejo zanimati tudi širšo javnost. Izdatki za brzojavno poročanje se na željo vrnejo. Pismena pojasnila na razpolago. Naklonjenosti p. n. občinstva se priporoča izdajatelj:

F. L. Tuma

Dunaj, III/4 Khungase 23.

Lepe razmere morajo vladati na brzojavnem uradu Področčica. Dne 9. junija t. l. je oddal koncertni vodja g. Matej Hubad iz Ljubljane pri omenjenem brzojavnem uradu brzojavko na naslov g. Žirovnika, nadučitelja v Št. Vidu nad Ljubljano, a naslovljenec brzojavke do danes še ni prejel. Brzojavka je bila slovenska, in to je bilo najbrž povod, da se ni ekspedirala. Radovedni smo le, kdo je stisnil v žep pristojbino za neekspedirano brzojavko. Naj bi se vendar s pristojne strani poizvedovalo o tej zadevi in dotičnika s primerno kaznijo poučilo, kako je ravnati z brzojavkami.

Predor skozi Ture je bil prevrtan v ponedeljek dne 22. julija. Kedaj se vrši uradna slavnost prebitja, še ni znano. Pravijo, da pride k tej slavnosti prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. — Delavci pri predoru, ki so dne 21. julija začeli stavkati, so zopet začeli delati.

Pekovska stavka v Celovcu. V ponedeljek zvečer so ustavili delo pekovski pomočniki v Celovcu ter zahtevajo znatno zboljšanje plače in druge ugodnosti. Pekovski mojstri so izjavili, da ne morejo ugoditi zahtevam pomočnikov. V Celovcu je torej sedaj dobiti le ene vrste pecivo in sicer tako imenovano „stavkarsko pecivo“ in to toliko časa, dokler se ne doseže sporazumljenje.

Ponesrečil se je prošli četrtek na glavnem kolodvoru premikač Jože Šušnik. Spotaknil se je in padel pod vlak, ki ga je toliko poškodoval, da je naslednji dan umrl.

Borovlje. (Obsojena hajlovska surovost.) Res neverjetne stvari se dogajajo in dovoljene pri nas na Koroškem pod okriljem slavne vlade. Ne samo, da ona krčevito stiska oči in ušesa, še se godijo Slovincem vnebovpijoče krivice, če celo njih življenje na javnih prostorih ni varno, ne, to še ne zadostuje za res brezprimerno potrpežljivost Slovencev, ampak doživeli bomo morda še, da bodo tudi sami

vladni organi šli v prednjih vrstah v boju na nož proti Slovincem. Pa kaj pravim, da bi se to šele moglo zgoditi, ko imamo ravno pri nas znan slučaj, da je igral c. kr. učitelj ulogo eksekutorja nemškega šovinizma, ali p. d. rečeno ulogo političnega pretepača za „svete“ pravice nemške nestrpnosti. In ta učitelj, da povemo njegovo ime na polna usta, se kliče Strein. Videti je, da je vnet učenec in posnemalec slavnega Košičevega Pepčka, kateremu hoče znabiti delati še hudo konkurenco o klofutanju in pretepanju. Ta učitelj torej se je imel dne 23. julija zagovarjati pri sodnji v Borovljah radi žaljenja časti slovenskega učiteljskega Gracherja, proti kateremu se je tako barbarsko obnašal. In fantastičen, kakor je on v svoji germanski domišljiji, tak je bil tudi njegov zagovor. Seveda o kakšni krivici na njegovi strani bi po njegovi izpovedi niti govora ne bilo, ampak kriv je Slovenec, ker se upa javno pokazati. Med drugimi je izpovedal, da bi tudi proti vsakemu nemškemu dijaku tako postopal. Za počti! Pameten človek bi po tem sodil, da je učiteljev življenski poklic, javno klofutati, škandale delati in na najpodlejši način druge žaliti. Sodnika pa je ta zagovor seveda tako ganil, da mu je najnižjo kazen za ta prestopke še precej znižal in mu odmeril samo 20 kron, oziroma dva dni zopora in seveda tudi povrnitev sodnijskih stroškov. S tem pa upamo, da stvar o Streinovi zadevi še ni končana, ampak da se odločna beseda šele spregovori na primernem mestu. Kličemo v spomin samo še njegov izbruh sovraštva do slovenskega jezika, ko je pri nekem izletu učencev strokovne šole v slovenskem Plajbergu istim prav osorno prepovedal peti slovenske pesmi. Na podlagi navedenega si vsakdo lahko ustvari sliko, kakšen duh goji ta učitelj v šoli med slovenskimi učenci. Skrajni čas je, da se v ta brlog prav ostro posveti, sicer se je bati, da se klofutomanija polasti še širših, v vladi vzdrževanih krogov.

Glinje. Dne 22. julija smo si vendar enkrat tudi za našo občino izvolili občinsko predstojništvo in šolski svet. Občinski odbor je bil že izvoljen 2. aprila, ali naši nasprotniki, ali kakor se oni sami imenujejo, „fortsritspartaj“, so čutili potrebo proti občinski volitvi ugovarjati in so to storili. Glavni razlog je bil, kakor oni posebno povdarjajo; ker smo mi v tretjem razredu zmagali le s 4 glasovi večine. In te so mislili ovreči, pa so pošteno pogoreli. Protest je bil od c. kr. dež. vlade, kar je samo ob sebi umevno, odklonjen, in volitev potrjena. Županom je zdaj izvoljen gosp. Andrej Vidman, posestnik na Loki, občinskim svetovalcem gg. Janez Fric, posestnik v Glinjah, Jožef Kirchbaum, puškar in posestnik na Ovtroci, in Mihael Turk, puškar in posestnik v Resnici. V šolski svet za Glinje dosedanji župan g. Valentin Goričnik pd. Knježnik, Jožef Esterl, čevljarski mojster, Filip Paher, posestnik v Glinjah, Valt. Hus pd. Lazar na Loki in Franc Majher, gostilničar in posestnik v Zadoljah odbornikom, kot namestnika gg. Nikolaj Majher, posestnik v Kajzah, ter Šimen Kopajnik, posestnik v Zadoljah. V šolski svet za Borovlje: g. Mih Turk in kot namestnik g. Miha Oražec, posestnik v Resnici. — Upajmo, da bo deloval novi odbor vedno le v korist občine in se potegoval za pravice svojega naroda. Posebno pa pričakujemo od novega župana, da bo posnemal svojega vrlega prednika gospoda Valentina Goričnika. Vemo, da govorimo iz src vseh občanov; ko imenovanemu izrekamo na tem mestu za njegov obilni trud in požrtvovalnost skoz vseh 6 let njegovega županovanja svoje priznanje in prisrčno zahvalo. Nadejamo se, da bo novi župan neupogljiv in se nikdar ne bo dal oslepiti naših nasprotnikov, kateri so vedno polni sladkih besed in se znajo dobrikati, da dosežejo svoj namen. Le potem bodo ovrženi dvomi, ki se čujejo le pogosto tu in tam. V svesti naj si bo, da se odborniki niso pustili voditi od tega, da glede izvolitve vstrežejo častitelju posameznega, ampak da si izvolijo za prvaka v občini moža zaupanja vrednega, trdnega in značajnega, ki bo varoval ugled občine vedno in povsod.

Borovlje. Dne 2. aprila t. l. so bile v Glinjah občinske volitve. Že več mesecev prej so volili naprednjaki po nemškutarskih gostilnah novega župana. G. Franc Rabič je bil že slovesno umeščen, g. Pavkar v Pesnici si je dal napraviti novo „žamatno“ župansko obleko in tudi tratinskemu Foltni so se sline cedile po županovem stolu. Toda glej ga spaka! Pri občinskih volitvah so zmagali v II. in III. razredu tudi letos Slovinci. Slaboznani medborovniški obernemškutar Janih, ki je bil kot učitelj zelo modern vzgojitelj s stolom in nožem v roki in pozneje penzijeniran,

„ker se mu je vrtelo v glavi,“ je tudi sedaj pokazal, da se pusti vkljub tej od zdravnikov konstatirani bolezni še za marsikaj porabiti. Dobil je nase štiri pokorne osle in vložil je protest proti občinski volitvi v III. razredu. Ta protest ni bil ničesar drugega nego pred r z n o, n e u t e m e l j e n o, p o s t a v n o n e d o v o l j e n o v e n r e k l a m i r a n j e štirih volilcev, ki so bili kot davkoplačevalci pravočasno vpisani v volilno listino, proti katerim pa med postavnim reklamacijskim terminom nikdo ni imel nobenega ugovora; kajti molčali so celo tisti osli, ki so potem protest podpisali, namreč dolgoklojar Pihlar, za župana že umeščen Rabič, bivši zgornjerožanski Slovenec, sedaj nemškutar Frumlahar, „krakelar“ Sihota z „rudečimi štumfi“ in bradati medborovniški oberjaničar in penzijeniran učitelj Janih. Pri tem pa je ta Pihlar-Janihova drhavda tudi protestirala proti enemu izmed svojih volilcev. Tako slaba disciplina v nemškutarskem taboru je nam neverjetna, pač pa bi skoraj verjeli, da so zdravniki o Janihovi butici svojčas pravilno sodili. Protest, ki ga je skrpučal, nam potrjuje ono zdravniško izjavo. Upali pa so naši nemškutarji, da bo ta oslovski protestres ovrigel in razveljavil volitev. Janih je stavil 100 goldinarjev, da bo protest imel zaželjeni vspeh. Tudi „movžarji“, ki so od volitve sem, precej zarujaveli, so bili v Medborovnici pripravljani za oni veseli trenutek, ko bo prišel nazaj vspešni odgovor na protest. Nemčurški up pa je splaval po vodi, visoka c. kr. deželna vlada v Celovcu je po dobrih treh mesecih protest odbila kot neutemeljen in postavno nedovoljen in poslala Janihu in „sodrugom“ dolg nos, pred katerim bi se morali sramovati, če bi imeli le še malo poštenosti v sebi. Nemci se bojijo samo še Boga in „črevljarskega pomočnika“ iz Kopenika, nadgermanska petorica Janih-Pihlar-Frumlahar-Rabič-Sihota pa se še teh dveli ne bojijo več. Sram in strah jih tako ni več, zato pa bodo ti nesramni neumneži še ponosni na nagobčnik, ki ga jim je djala slavna c. kr. deželna vlada na njihova široka in lažnjiva usta.

Borovlje. V ponedeljek se je vršila v Glinjah volitev novega župana. Za župana je bil izvoljen z 11 glasovi g. Andrej Vidman, posestnik na Loki. Grmenje topičev nad ždovskim klancem je naznanjalo, da je protest zavržen in zmaga na slovenski strani. Nemčurji so pobiti, ker niso dobili niti v občinskemu odboru niti v krajnem šolskem svetu nobene šarše. V I. nemčurjskem razredu občinskega odbora sedijo trije znani kričači in volilec tretjega razreda, Tomaž Ligot. Prvi trije so večji „štajertregarji“, zadnji pa plačuje samo puškarsko-obrtiški davek. Ta človek je torej izvoljen v I. razredu, dočim nemčurški volilci za občino zaslužnemu, občespoštovanemu g. Fr. Ovtarju, katerega so poleg največjega davkoplačevalca g. Melchior-ja kandidirali Slovenci, niso dali niti enega glasu. S tem so vdarili sami največja davkoplačevalca v občini, četudi so svojčas podtikali Slovincem, da hočejo uničiti s častnimi občani največjega davkoplačevalca. Združili so svoje glasove na splošno „priljubljenega“ široko-ustneža Ligota „ker je krakelar“. Tako umevajo nemškutarji nalogo občinskega odbornika. Da le zna vpiti in kričati, je pa dober četudi o občinskem gospodarstvu še trohice ne zastopi. Z vpitjem in kričanjem so dosedaj izpolnjevali nemčurški butci kakor Rabič, Pavkar in Hajnzetej svoje odborniške dolžnosti pri občinskih sejah, Hajnzetej na Trati se je celo spozabil, da je pri neki seji brez vsakega povoda v svoji podivjanosti in neumnosti grozil občinskemu tajniku z besedami: čaj ti kerl, kar je seveda kaznivo. Mislimo pa, da je vpitja in kričanja za zmirom konec in tudi Sihota bo mešal samo „svojega“. Neumneže imenujejo nemškutarji slovenske odbornike, celo Hajnzetla na Trati, ki je večkrat na dan pijana, kakor trezna, je čutila potrebo, da se je zaletavala v novo izvoljenega župana. Pravijo, da je novi župan neumnež, ker je doma na Loki, kjer je Bog norce zbasal, mi pa pravimo, da je Bog najtežje in največje tri norce pustil v Medborovnici, enega težkega je pocetljal v Oparah in zadnjega skoraj najtežjega pa na kraju Trate in ti najtežji norci so se združili v lepo protestno družbo kot „medborovski protestfirarji“.

Žabnice. Zadnji „Mir“ nam je prinesel novico iz Višarj, da je služba organista razpisana; izvedeli smo, da je ljubljanski list „Slovenec“ imel objavljen tozadevni razpis. Zastonj pa iščemo po našem edinem koroškem listu „Miru“, da bi bil objavljen ta razpis. Kakor je nam znano, imamo v Celovcu orglarsko šolo, katero obiskujejo pridni fantje iz Koroškega; vemo tudi, kako se trudi naš rojak č. gosp. dvorni kaplan dr. Ehrlich za ta zavod. Tembolj nas potemtakem iznenadi vest, da se našim koroškimi fantom odvzame prilož-

vsemi naslovi podružnicam in pokroviteljem, kolikor so bili naslovi znani. Kdor še ni prejel zglasnice za zborovanje ob glavni skupščini dne 6. avgusta tega leta, v Bohinjski Bistrici, naj se zgleda pravočasno. — Glavne skupščine naj bi se udeležili poleg domačinov Bohinjcev prav mnogoštevilno rojaki sploh, da rečemo pri tem zborovanju resno besedo mej seboj, kako nam je čuvati naše meje, kako ohraniti to, kar je našega, kako zanesti prosveto v one kraje, mej one naše rojake, kjer bi je ne bili deležni brez naše pomoči, no kako dati družbi naši novih življenskih močij, kako pospeševati v večji meri njeno stremljenje. Naloga, ki si jo je stavila naša družba, je gotovo vitalnega pomena za naš narod, za to pa tudi rojaki, vsi na krov, vsi na delo slovensko, vsi za našo družbo!

Sklep vodstveni, da se vrši letošnji občni zbor prav v Bohinju, zadovoljil je gotovo vsakega, ki pozna krasni Bohinj, zadovoljil pa bode onega, ki si ga ogleda povodom našega zborovanja. Bohinj očara s svojo naravno krasoto vsakega in srce si želi vedno in vedno nazaj tja gori,

„kjer Savica, hči kraljeva,
pribobni in pesen peva . . .“

N. B. Za obed ob glavni skupščini sv. Cirila in Metoda na Bohinjski Bistrici zglasiti se je do konca tega meseca pri upravnistvu grand hotela „Triglav“ v Bohinjski Bistrici.

Slovesno razvitje sokolske zastave v Žalcu dne 4. avgusta. Ob 1. uri popoldne sprejem došlih gostov na kolodvoru in nato pozdrav pred občinsko hišo. Po pozdravu sprevod v drevored, kjer se zastava razvije in se vrši zabijanje žreblice. Zastavi kumuje velerodna gospa Ana Roblek, soproga državnega poslanca. Ob 4. uri popoldne javna telovadba, spojena z ljudsko veselico. Ob pol 12 uri dopoldne sestanek gostov v dvorani g. Fran Hodnika in neprisljen obed. **Vozita dva posebna vlakla:** iz Celja v Žalec 11¹⁵ dopoldne in iz Žalca v Celje ob 1 uri po polnoči. Ker nam obeta ta slavnost res nekaj krasnega, pohitimo ta dan v krasno Savinsko dolino.

Družbe sv. Cirila in Metoda prvomestništvu sem se imel namen odreči že takrat, ko sem definitivno izstopil iz gimnazijske službe. A odvrnili so me od tega prijatelji in posebno še najgorečnejše delalke na njenem poprišču: naše častite dame. Dne 20. marca t. l. sem se pa v vodstveni seji odpovedal. Ker se mi zdi posel mojega naslednika silne važnosti, usojam si, oprt na izkušnje svojega več nego 20 letnega prvomestovanja, to je od prvega družbinega začetka, — priporočati g. vladnega in šolskega svetnika, dr. Franja Detela. Njegov sloves v slovenskem narodu je pomemben. Priznan pisatelj, vzgleden šolnik in vešč vradnik je v stanu do sijajnega procvita dovesti to družbo, ki naj jo čuvajo Slovenci kakor punčico svojega očesa. Če omenjam še, da moj priporočenelec ni bil nikdar zapleten v kak političen boj, povedal sem vse. — „Družba sv. Cirila in Metoda“ ni poznala namreč dosedaj in ne sme poznati odslej nikake strankarije — ona mora bivati na stalu nerazdeljenega naroda.

Na Okroglem, 30. julija 1907.

Tomozupan.

Sprejem učencev

na novoustanovljeni c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem

Na c. kr. strokovni šoli za pletarstvo in vrborejo v Radovljici na Gorenjskem se sprejme večje število učencev. Le ti se delijo v tri vrste: a) pripravnik, b) redne obiskovalce in c) izvanredne obiskovalce.

Pripravnik so oni učenci, kateri se še za časa obiska ljudske šole pripravljajo za redni obisk tečajev in se hodijo v določenih prostih urah vaditi v ročnem kretanju pletarstva.

Redni obiskovalci so oni učenci, ki so dovršili vse razrede ljudske šole in ki vstopijo v stalni pouk z namenom, da se tu popolnoma izurijo v pletarstvu in vrbovi ter po dovršenem pouku svoje znanje izkoristijo na tem polju domače industrije.

Izvanredni učenci so oni obiskovalci, kateri so v pletarstvu že deloma izurjeni in samo še želijo izpopolniti svoje znanje. Sem spadajo tudi oni pomožni kmetijski delavci, ki se žele naučiti priprostih pletarskih del, da jih kot svoj postranski zaslužek izvršujejo v zimskem času.

Tečaj na strokovni šoli traja tri leta in se vsako leto prične mesecem septembrom ni konča koncem aprila.

Pogoji za sprejem so sledeči:

Sprejme se učenca vsaki čas, vendar je potrebno, da se priglasijo pred začetkom učne dobe t. j. pred 1. septembrom in vsaj do 20. avgusta.

Priglasiti se je vodstvu c. kr. pletarske šole ali pa lokalnemu odboru te šole v Radovljici.

Doprinesiti je krstni list ter spričevalo dovršene ljudske šole. Istotako je potrebno spričevalo županstva o nravnosti in eventuelno tudi zdravniško spričevalo.

Pouk v pletarstvu in vrboreji je brezplačen.

Po dokončanem tečaju konec aprila bo vsakemu učencu prosto iti na počitnice ali ostati v pletarni ter se ondi tudi čez poletni čas s svojim do tedaj pridobljenim znanjem služiti novce.

Strokovna šola v Radovljici je ustanovljena v prvi vrsti za obiskovalce radovljiškega okraja, kateri imajo pri vsprejemu prednost, sprejemajo se pa tudi učenci drugih krajev iz Dolenjske, Notranjske, Primorske, Štajerske in Koroške.

Dostavek. Visoka c. kr. naučna uprava je pri ustanovitvi strokovne šole za pletarstvo in vrborejo v Radovljici imela pred očmi zgolj izboljšanje gmotnega položaja domačega prebivalstva.

Ker so v Radovljiškem okraju dani vsi pogoji za uspešno vrborejo in se tudi po raznih vaseh tega okraja peča ljudstvo s pletarstvom na dosednji priprosti način, hotela je visoka c. kr. učna uprava z ustanovitvijo pletarske šole dati priliko, da se ta stroka domače industrije privede na višek modernega razvitka in tako postane nov vir domačemu blagostanju.

Z ozirom na ta blagohotni namen visoke c. kr. naučne uprave pozivlje podpisani lokalni odbor stariše in varuhe za ta uk sposobnih otrok, da porabijo ugodno priliko, ki se nudi mladini v njen prihodnji blagor. Pletarstvo je obrt, ki se danes nahaja v najboljšem razvoju in delavci te stroke spadajo med najbolje plačane delavske moči današnjega časa.

Podpisani odbor je pripravljen dati vsa nadaljna pojasnila tako glede sprejema učencev v pletarsko šolo, kakor tudi glede oskrbe istih ter pozivlje stariše in druge poklicane činitelje, da se zaupno obrnejo do njega.

V Radovljici, dne 17. julija 1907.

Lokalni odbor c. kr. pletarske šole.

Dopisi.

Trst. Beljaško omizje v Trstu je slavilo meseca junija odhodnico dičnega svojega člana, gosp. Floré-ta. Gosp. Floré, pristav južne železnice, je postal prometnik in se je preselil v Št. Peter na Krasu. Težko smo se poslavljali od marljivega našega člana in vzornarodnjaka. In kako tudi ne. Saj je znan dobro tudi v širši beljaški okolici in marsikateremu drugemu koroškemu narodnjaku iz časa, ko je bival on še med nami v Beljaku. Vsaj se bode marsikdo spominjal prve večje veselice v Celovcu, ko je pel „mačka“ in predstavljal „rešetarja“ z gospodom Zobcom kot „Ribničanom“, ki je lonce prodajal. Znan bode marsikomu iz svojih fantovskih let, ko je vedno rad zahajal na kmete in navduševal s svojim lepim tenorjem kmetsko ljudstvo. Ko je prišel v Beljak, se je tesno oklenil „Slovenskega omizja“ in se mu ni odtujil tudi ne vsled zbadanja nasprotnikov. Pet let je bival v Beljaku in ni zamudil prilike, da bi ne bil pohitel skupno s slovenskim omizjem bodisi na kako zborovanje, bodisi na kak izlet, ker smo budili narod z živo besedo in z lepim slovenskim petjem. Z veseljem omenimo, da tudi njegova mila soproga, vzornarodnjakinja, ni nikdar opustila prilike, pohiteti z nami na kmete, da smo tako kazali, da ni na svetu samo gospoda, ki govori le nemško, ampak da so tudi mestjani, ki govore slovenski jezik. To na kmetsko ljudstvo dobro upliva, seveda se nemčurji pri tej priči jezijo. Prvi je gospod Floré zapustil Beljak in usoda je hotela, da se je 10 članov slovenskega omizja iz Beljaka znašlo zopet v Trstu in se je na ta način osnovalo „beljaško omizje v Trstu“, katero se zdaj že 11 mesecev prav pridno shaja vsak torek v hotelu Balkan. Izgubili smo torej g. Flore-ta, a prepričani smo, da on ostane nam še nadalje zvest in kadar poletimo skupno na Koroško, gotovo on ne bode manjkal, kar je storil zdaj že dvakrat, in tretji naš polet bode v Št. Jakob v Rožno dolino k slavnostnemu polaganju temeljnega kamna „Narodne šole“. Po namenu našega omizja se on vedno tudi spominja Koroške v gmotnem oziru, ker ve, kaj je Koroški potreba. Na novem svojem mestu želimo mu mnogo sreče in mu kličemo: Bog ga živi!

Književnost in umetnost.

Izšla je knjiga „Simon Gregorčič“, življenjepis. Broširana stane 1 K 20 v, lično platneno vezana pa 2 K. Knjižica je pridejana pesnikova slika z njegovim lastnoročnim podpisom. Čisti dobiček je namenjen „Šolskemu domu“ v Gorici. Knjiga se dobiva pri založniku Ig. Gruntarju c. kr. notarju v Ribnici in večinoma v vseh knjigarnah. Zeleti bi bilo, da bi se našla v vsakem večjem kraju zaupna oseba, ki bi nabirala naročnike za knjižico in založniku naznanila, koliko izvodov da ima poslati.

Cankar: Aleš iz Razora. — V Ljubljani se je ustanovila zadruga za izdajanje slovenskih knjig pod imenom „Narodna založba“. Izdajala bo leposlovne, znanstvene in strokovne knjige in sicer kolikor mogoče po ceni. Prva knjiga, ki jo je izdala „Narodna založba“ je Cankarjeva povest: Aleš iz Razora. Cankar je dandanes najplodovitejši pisatelj slovenski. Ni ga leposlovnega lista na Slovenskem, da ne bi pri njem sodeloval Cankar, in tudi v zasebni založbi je izšlo že lepo število njegovih del. Iz početka svojega pisateljstva je Cankar obdeloval snovi, katere niso imele ravno bogve kaj skupnega z leposlovjem, zabradil je precej globoko v blato, ali z leti se je izpremenil tudi Cankar in danes moramo reči, da je Cankar pravzaprav tisti, ki daje smer vsem mlajšim in celo tudi starejšim slovenskim pisateljem. Odlikuje se Cankar s svojim naravnost blestečim jezikom, kakor ga še ni pisal nobeden slovenski pisatelj, s svojim žgočim sarkazmom v slikanju slovenskih političnih, posebno pa družabnih razmer, in da povemo tudi naravnost, s svojo nerazumljivostjo. Cankar se ne čita kakor Jurčič, lahko, za zabavo tjavendan, Cankarja je treba čitati počasi, vtopiti se mora bralec v njegovo mišljenje, in če se mu to posreči, ga bo tudi umel, drugače ne. Kritika je sprejela najnoveše delo Cankarjevo: „Aleš iz Razora“ z nekim posebnim veseljem, povdarjajoč, da se je Cankar približal v tem delu ljudstvu, da je postal umljiv preprostemu narodu, ne samo izobražencem. Res je, da je v „Alešu iz Razora“ opustil Cankar mnogo svoje „cankarščine“, ali kolikor poznamo naše ljudstvo, mu je tudi „Aleš iz Razora“ še vedno precej težko prebavljiva duševna hrana, kajti ljudstvo se hoče ob čitanju zabavati, naslajati, ne pa da bi s trudom in težavo zasledovalo duševne procese, ki so mu v njegovi priprostosti neumljivi. Vsekakor pa moramo reči, da je „Aleš iz Razora“ med najboljšimi deli Cankarjevimi, vredno da si ga nabavi vsaj vsak izobraženec. Knjiga stane K 150, po pošti 10 vin. več, ter se naroča pri „Narodni založbi“ v Ljubljani.

Slovenski posojilničar. Drugi popravljeni in pomnoženi natis „Navoda o snovanju in poslovanju slovenskih posojilnic“. Spisal Ivan Lapajne v Krškem. Založil pisatelj. Knjiga, katera je neobhodno potrebna vsakemu slovenskemu posojilničarju in se kot taka sama pripo-roča. Cena nam ni znana.

Gospodarske stvari.

Razglas

o sprejemanju gojenk gospodinjstvo šole c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra so otvori deseti tečaj gospodinjstvo šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloplju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva, vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da sevenem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljava,

perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima ktera več obleke, jo sme prinesli s seboj.

Deklice ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slačajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 31. julija 1906.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, ali pa za tiskarja (strojevodjo), sina poštenih staršev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj, ali ob sklepu šolskega leta

tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Dobro ohranjena železna žaga

(Eisenvollgatter-Säge)

za razrezovanje celega hloda ob enem, se išče v nakup. Naslov kupca se izve pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Oženjen organist,

ki je dovršil cecilijansko orglarsko šolo v Ljubljani, išče službo.

Naslov se izve pod „št. 10“ pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje modno in manufakturno blagó po cenah brez konkurence na drobno in na debelo.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko,

lastnik trgovine.

Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleeblattl.)

Začasno izročena služba

organista in cerkovnika

v Vetrinju pri Celovcu se zanaprej stalno odda. Prosto stanovanje (2 sobi in kuhinja), mesečno gotovih 24 kron 66 vin., poleg toliko postranskih dohodkov. Prosilci naj se oglase pismeno, ali še bolje osebno, pri župnem uradu v Vetrinju pri Celovcu.

Kupujte PARAMENTE

le pri tvrdki

JOS. NEŠKUDLA

protokoliranem velezavodu za izdelovanje cerkvene oprave

v OLOMUCU.

Dobavlja paramente 20% cenejše od vsake avstrijske tvrdke. Dobavitelj Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Izabele na Dunaju in 16 stolnih kapiteljskih cerkev v Avstriji in na Ogrskem.

Podobarska in pozlatarska delavnica

ZA

CERKVENA DELA

Janeza Goleš-a v Celovcu,

Paradeisergasse hiš. št. 20.

se uljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v izdelovanje, prenovljenje in pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob in tabernakeljev po predpisu. — Za fino in trajno delo prevzame se popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznано najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Mastin

doktorja pl. Trnkóczyjá krmilno varstveno sredstvo, se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom MASTIN. Previdni kmetovalec ga primeša k rmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Steckenpferd-Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,

je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljšo učinkujoče lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Lovške puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštine prosto.

V najem se dá

Ajtončeva kmetija v Dragožičah, občina Št. Jakob, cela ali deloma.

Več pove

Janez Rajhman, p. d. Lesjak v Bilčovsu, pošta Bistrica v Rožu na Koroškem.

Služba

cerkovnika in organista

v Hodišah se takoj odda. Več pove župnijski urad v Hodišah na Koroškem.

Postavno zavarovano!

Vsako ponarejanje kaznivo!

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Edino pristen je Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamažkom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franco. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Kolomaz Karbolinej Olje za stroje Mast za usnje Strešni klej Strešni lak

je dobiti najceneje pri

Ferdinandu Schellander,

trgovcu z oljnatimi barvami, lakom in klejem v Celovcu, Šolske ulice št. 1.

Vsem, ki se čutijo opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje

Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 5000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošurice razpošilja zastoj in poštine prosto Bauer & Cie, Berolin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kuran.